

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2858

av Carina Ohlsson (S)

Ett långsiktigt och genusmedvetet förändringsarbete kring maskulinitet och våld behövs

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett långsiktigt och genusmedvetet förändringsarbete kring maskulinitet och våld.

Motivering

Bakom begrepp som ungdomsvåld eller läktarvåld visar sig framförallt killar och män som använder våld för att bli sedda, uppnå status eller uttrycka maktlöshet.

Detta kan inte förbises om vi ska kunna förebygga våld. Män är inte våldsamma av naturen men det finns kopplingar mellan våld och föreställningar om maskulinitet.

Fortfarande saknas ett långsiktigt arbete med detta fokus.

Vi vet dessutom för lite om dagens metoder eftersom fältet är ungt och outforskat. Vi vet för lite om unga som brottsoffer och förövare eftersom unga under 15 år ofta saknas i brottsstatistik och i forskning. Trots att unga kvinnor ofta lyfts fram som utsatta för mäns våld mot kvinnor är kunskapen om våld i ungas nära relationer låg.

Undersökningar visar att våld är närvarande i många ungas vardag. Lågintensivt fysiskt våld och sexuella trakasserier normaliseras. Tjejer är överrepresenterade som offer för sexualiserat våld och förövaren är ofta en jämnårig kille. Våld mellan killar sker ofta i form av bråk eller slagsmål och gränsen mellan offer och förövare är inte alltid tydlig. Nära hälften av de misstänkta för misshandel år 2011 var killar mellan 15 och 29 år. Våldet bland män minskar sedan ju äldre de blir. Trots det är ålder och kön ofta förbisedda faktorer.

Brottsförebyggande rådet visar att 40 000 killar och 22 000 tjejer i åldern 16–24 år utsattes för misshandel 2011. Närmare var fjärde kille och var femte tjej i årskurs 9

utsattes för sparkar, slag eller annat våld, flera så allvarligt att de behövde söka vård. De flesta utsätts i skolan, men bland tjejerna har en tredjedel drabbats i hemmiljö. 86 procent av de misstänkta våldsutövarna under 25 år är killar.

Studier från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (Ungdomsstyrelsen) visar att de flesta unga håller med om att jämställdhet är viktigt. När generella frågor bryts ner till konkreta påståenden blir bilden en annan. Förväntningar på att killar ska vara manliga upplevs som starka och synen på våldsamma och kränkande handlingar skiljer sig åt mellan könen. Framför allt killar ger uttryck för stereotypa uppfattningar och instämmer i flera ”våldtäktsmyter”.

Risken för att ha utövat en våldsam eller kränkande handling ökar med 3,2 gånger för killar som instämmer i stereotypa påståenden om både könsroller och om maskulinitet och femininitet.

För att förstå allvarligt våld måste vi även prata om det vardagliga och synliggöra hur föreställningar om maskulinitet är centralt i unga killars våld mot tjejer och mot varandra.

Ett långsiktigt och genusmedvetet förändringsarbete kring maskulinitet och våld behövs

Ett långsiktigt och genusmedvetet förändringsarbete kring maskulinitet och våld är centralt för att stödja unga killar. Ledare och yrkesverksamma inom skola, fritid och föreningsliv bör ges ökad kompetensutveckling och stöd.

Skolans förebyggande roll bör stärkas och genusperspektivet i undervisningen följas upp. Lärosäten och forskare bör uppmuntras att bedriva forskningsprogram för våldsförebyggande arbete med fokus på maskulinitet och unga.

Carina Ohlsson (S)